

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta:	Karolína Kornfeilová
Téma práce:	Kriminologické aspekty korupce
Rozsah práce	60 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce:	9. 2. 2020
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Mgr. Zdeněk Kopečný
Oponent diplomové práce:	JUDr. Ingrid Galovcová, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Problematika korupce a hledání efektivních nástrojů pro boj proti tomuto fenoménu je tématem permanentně diskutovaným. Snaha eliminovat korupční praktiky ve všech oblastech života jednotlivce a fungování společnosti vede k nezbytnosti zkoumání tohoto jevu z různých hledisek, kriminologický přístup nevyjímaje. Autorka si zvolila téma „*Kriminologické aspekty korupce*“, tedy téma stále aktuální, kterého zkoumání by mohlo být nepochybně přínosné i pro budoucí vývoj legislativy v této oblasti nebo přijímání i jiných než legislativních opatření umožňujících prevenci v této oblasti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování tématu si vyžadovalo zejména znalosti z oblasti kriminologie, ale i trestního práva hmotného, přičemž autorka tyto znalosti prokázala (s výhradami uvedenými níže). Z hlediska použitých metodologických postupů se výklad opírá o učebnicové i komentářové zdroje, za současného použití další odborné literatury – monografií, periodik a internetových zdrojů. Využití cizojazyčných zdrojů je omezeno na několik internetových zdrojů, přičemž právě při volbě kriminologického tématu by se širší využití zahraničních odborných publikací dalo očekávat a nepochybně by bylo pro práci přínosem. Práce s použitými prameny a judikaturou je adekvátní.

3. Formální a systematické členění práce

Práce o rozsahu 60 stran vlastního textu je kromě úvodu a závěru členěna do čtyř kapitol, které na sebe obsahově logicky navazují. Autorka nejdříve vymezuje pojem korupce a věnuje se typologii korupce a korupčního jednání. Druhá kapitola se věnuje právní úpravě korupce v mezinárodním a evropském kontextu a nejrozsáhlejší kapitola je zaměřena na současnou trestněprávní úpravu postihování korupčních trestných činů. Na další možnosti boje proti korupci, převážně preventivního charakteru, diplomantka poukazuje v kapitole čtvrté. Práce formální chyby nebo neobratné formulace obsahuje jen výjimečně a nemají vliv na kvalitu práce (nevhodné je např. začínání věty znakem „§“).

4. Vyjádření k práci

Práci celkově hodnotím jako dostatečný podklad pro obhajobu. Autorka v ní prokázala, že se s problematikou korupce a jejích kriminologických aspektů seznámila, i když v znalostech z oblasti trestného práva hmotného se objevují pochybení svědčící o nepochopení smyslu některých jeho prvků a institutů (např. účel trestu, individualizace trestu, vztah základní a kvalifikované skutkové podstaty apod.). V práci se zabývá vymezením pojmu korupce, její typologii, příčinami i následky korupce pro společnost, jakož i opatřeními k jejímu předcházení. Výhrady je možné mít ke kapitole třetí, která je sice rozsahem nejrozsáhlejší, avšak vzhledem ke zpracovávanému tématu nemožno tvrdit, že by měla být kapitolou stěžejní (jak ji v práci označuje sama autorka). Zvolené téma je tématem kriminologickým, přičemž analýza trestněprávní úpravy úplatkářství a souvisejících trestných činů zpracována ve třetí kapitole se kriminologickému pojetí vymyká. Závěry vyvozeny z této analýzy omezující se na hodnocení (ne)dostatečnosti ukládání sankcí, a to ještě vycházející z ne zrovna ověřených zdrojů (aplikace „*Jak trestáme*“) a vůbec nezohledňujících účel trestů a podmínky pro jeho ukládání, za relevantní pro vymezení kriminologických aspektů korupce mít nemožno. Za kriminologický aspekt by bylo možné považovat graf znázorňující pachatele z hlediska pohlaví a věku, avšak na škodu práce, typologie pachatele nebyla dále rozvedena. I tu ale narážíme na problematiku ověření správnosti vstupních dat. Názor diplomantky, že odsouzení pouze 1 osoby (ze 23) za trestní čin přijetí úplatku dle § 331 k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za poslední roky je „*znepokojující informace, protože tím soudy dávají najevo, že tento trestný čin není z jejich pohledu natolik společensky škodlivý, aby byl pachatel potrestán nepodmíněným trestem odnětí svobody*“ (str. 24) je dovozen bez dostatečných vstupních dat a nepochopení hmotněprávní problematiky sankcionování. Není zřejmé, k jakému konkrétnímu trestnímu

činu se diplomantkou uváděný počet odsouzení vztahoval, přičemž např. v případě přečinu přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 tr. zákoníku je zákonná sazba trestu odnětí svobody stanovena v rozsahu až do 4 let. Uložení trestu odnětí svobody nepodmíněně je proto v takové situaci skutečně výjimečné s ohledem na účel trestání, zásady stanovené pro ukládání trestů a princip *ultima ratio* plynoucí i z ustanovení § 55 odst. 2 tr. zákoníku. Obdobně lze oponovat i závěrům diplomantky o tom, že „dle českých soudů není úplatkářské chování společensky škodlivé natolik, aby pachatelé byli odsouzeni delším nepodmíněným trestem“ (str. 28).

Čtvrtou kapitolou se diplomantka přiblížila zvolenému tématu, ale tato ve značné části (s výjimkou podkapitoly 4.6) představuje jenom popis činnosti jednotlivých orgánů nebo organizací, jejichž činnost se zaměřuje na boj proti korupci a má značně kompilační charakter.

Diplomantka si v úvodu za cíl práce stanovila „rozbor korupce z hlediska kriminologie se zaměřením na trestné činy související s korupcí“. Práce se skutečně na úplatkářství a trestné činy související s korupcí zaměřuje, ale poskytnutý rozbor v kapitole podle autorky stěžejní (kapitola 3) je spíše trestněprávní než kriminologický. Při celkovém posouzení ale práce dostala svému cíli a obsahuje i části zabývající se problematikou korupce z kriminologického hlediska, proto možno konstatovat s ohledem na druh této kvalifikační práce, že stanovený cíl byl naplněn.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Diplomantka splnila stanovený cíl práce.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Zachována.
Logická stavba práce	Logická posloupnost, vhodné systematické členění.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Dostatečné množství použitých pramenů. Kvalita poznámkového aparátu je vyhovující. Výhrady k vstupním zdrojům informací o trestání (aplikace „Jak trestáme“) pro vyvozování odborných závěrů.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Dostatečná pro tento typ práce s výhradami specifikovanými pod bodem 4.

Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Vyhovující.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková úroveň práce je dostačující (několik chyb v interpunkci a překlepu, uvádění znaku „§“ na začátku věty).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Diplomantka by se mohla při obhajobě vyjádřit k problematice ukládání trestů, zejména z hlediska účelu trestu a jeho individualizace, a též k problematice typologie pachatelů korupčních trestných činů.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	2-3

V Praze dne 17. ledna 2020

JUDr. Ingrid Galovcová, Ph.D.
oponentka